

Muhulane

Nr 8 (285)

Lõikuskuu 2013

Muhu leht

Moonland - muhulaste meretarkuse sümbol

Puulaev *Moonland* on 15 meetrit pikk ja 5 meetrit lai. Ajalooliselt pidas uisk Koguva sadama kaudu ühendust Orissaarega.

Veeskamisele eelnenud päeval treilerile laaditud, kaskede ja sinimustvalge lipuga ehitud uisukere alustas Muhu muuseumi parklast sõitu Gert Simso torupillihelide saatel. Peatused tehti Piiril, Liival ja Hellamaal.

Veeskamisele kogunes suur hulk inimesi. Uisu ehitamise eestvedaja Mihkel Jürisson tänas oma kõnes kõiki neid, kes ehitusele öla alla panid. Kiitva hinnangu andis ettevõtmisele Muhu vallavanem Raido Liitmäe. Ivo Linna arvas, et uisu ehitamine on ilmselgelt suurim viimasel ajal Muhus tehtud asjast. Muhu muuseumi direktori Meelis Mereääre pillihelide saatel laulsid kokkutulnud ühiselt mere-teemalisi laule. Esinesid ka laulukoorid.

Oma õnnistuse andis mereveele, laevale ja selle meeskonnale isa Andreas. Meresõidu ohutumaks muutmiseks kinkis ta laevale ikooni. Vanade tavade austamiseks viis Tihuse talu peremees Martin Kivisoo läbi mitmed rituaalid. Ahtriluugist puistati sisse viljateri ja laevale valati õlut. Mastikanna alla pandi hõberaha ja kajutis peab tulevikus alati vakk soola olema.

Laeva ristiemaks sai Kristiina Maria Huum. Shampusepudeli asemel löödi puruks pudel viina.

Saarte Hääle põhjal

Väinamere Uisu Ühing tänab teid toetuse eest muhulaste ajaloolise purjelaeva ehitusel ja selle teekonnal läbi merevärvate. Täna on taastatud sümbol meie esivanemate meretarkusest ja iidsetest ehitustavade. Laeva nimi Moonland jääb meenutama vanu maailmakaarte, kus meie kodusaart on rahvusvaheliselt tunnustatud. Uue ajastu lävel

täieneb see kõlapilt veendumusega, et oleme valinud endale õige kursi ja unistused randuvad ka teispoole silmapiiri.

Täna on uisk teinud Väinamerel oma esimese sõidu. Enam pole kahtlust, et just sellise kujuga purjelaev on teeninud meie esivanemaid vankumatult läbi sajandite. Hetkel teeb Väinamere Uisu Ühingu ettevalmistusi järgmiseks aastaks. Taglastustöö ja

mitmed seadistused võtavad veel aega. Kuid juba täna on heameel tutvuda kangete meresõitjatega, kes valmis võtma kohustust uisu sulase või kipiina. Laeva tekk on avatud ka koostööks turismikorralduses ja kaubanduses. Siit jätkub legend uisust, mille purjede all teeme ajalugu üheskoos!

Väinamere Uisu Ühing
www.uisk.ee

Hetk purjelaeva Moonland esimesest sõidust: (vasakult) Andres Kindel, Kaarel Tüür, Mihkel Jürisson, Jaak Noor ja Andres Noor.

Moonlandi valmimisest

2009 - küpses plaan hakata ehitama muistset uisku.

2010 - veebruaris langetati emapuu, augustis peeti „luukere“ pidu ja detsembri alguses nahapidu.

2011 - mais sai uisk kiiluraua ja oli üheks „aardeks“ muuseumiööl, novembris pärjasid Saare maavalitsus ja arenduskeskus Uisu Ühingu tiitliga „Kena mõte“.

2012 - kevadel saabus uisu mootor, sügisel kinnitati mastikand, uisu tekk sai valmis.

2013 - ööl vastu 20. juulit veeti uisk Koguva sadamast Kuivastu sadamasse, kus see 20. juulil pidulikult vette lasti.

Suvised üritusi

8.8. MoNo buss nr1 Muhus
11.8. Muhu kirikus kl 18 segakoor Huik!

17.8. Külasemas "Pildikesi külaelust".

17.8. XI Muhu jooks

17.8. Küünikontsert

18.8. MoNo buss nr1 Muhus

22.8. Muhuvolle III etapp

23.-25.8. Muhu Universum Kroketiturniir Nõmmküla Uietalus.

Aknaõvest - lk 5.

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

Vallavalitsuse istungitelt

3. juuli

Anti luba
- kontserdi korraldamiseks Põitse k Uuekopli 5. juulil.
- MTÜ Nordic Rock'ile Kristliku suvelaagri „Muhu kämp 2013“ korraldamiseks Kuivastu k Käsperi kinnistul 5. - 7. juulini.
Eraldati külaelanike seltsitegevuse ja külae arendamise toetusi.

10. juuli

Väljastati projekteerimistingimused:
- Hellamaa k Jaani aiamaa ehitamiseks ajutise ehitistena;
- Printsi külaseltsingule Paenase k Nõlva mü katusealuse ehitamiseks;
- Eesti Energia Võrguehitus AS-le Lõetsa alajaama Lõetsa fiidri pingekvaliteedi parendamiseks;
- Suuremõisa k Aidamäe mü heitvee pinnasesse juhtimise süsteemi ja suvemaja ehitamiseks.
Väljastati ehitusluba:
- OÜ-le Elektrilevi Tamse k Jalaka elektrivõrguühenduse ehitamisele;
- Linnuse k Aru sauna lammutamiseks;
- Redmaster OÜ-le ja Kally Jusikainenile Raugi k Aspli tee 1 sauna ehitamiseks.

Kooskõlastati Mõisaküla Mihkli puurkaevu asukoht.
Otsustati mitte nõuda Kallaste k Liigi suvemaja ehitamiseks ehitusprojekti koostamisel eeldusel, et suvemaja ehitamisel täidetakse kaalutusotsuses esitatud tingimusi.

Muhu koolieelsete laste vanematele!

Kui soovite oma lapse sügisest lasteaeda panna, siis ootan teie sellekohaseid avaldusi augusti jooksul. Avalduse blanketi saab lasteaiast või võib esitada ka vabas vormis otse lasteaeda või meiliaadressil

reet.hobustkoppel@muhi.ee
infot saab ka telefonilt 56 69 1980

Reet Hobustkoppel
Muhu Lasteaia direktor

Tähelepanu

Muhu Vallavalitsuse kassa on suletud: **14. - 16. august, 21. - 23. august**, 11. - 17. november. Makseid on võimalik tasuda Muhu Vallavalitsuse arvele 1120228703 (Swedbank).

Liiva postkontor on seoses puhkusega suletud 17.-31. augustil. Orissaare postkontor on kuni 1. septembrini avatud E-R 9.00-12.00 ja 13.00-16.00.

Kinnitati riigihanke nr 144627 Investeeringislaenu võtmine „Muhu ja Ida-Saaremaa vanurite hooldekodu rajamine“ elluviimiseks volitatud isik (Hagen&Partners OÜ tegevjuht Peeter Hagen) ning pakkumuste avamise ja menetlemise komisjoni koosseis (esimees: Raido Liitmäe - Muhu vallavanem; liikmed: Kalev Kütt - Muhu vallavalitsuse liige; Lea Valk - Muhu valla pearaamatupidaja; Peeter Hagen - Hagen&Partners OÜ tegevjuht).

25. juuli

Riigihanke Investeeringislaenu võtmine „Muhu ja Ida-Saaremaa vanurite hooldekodu rajamine“ elluviimiseks (viitenumber 144627) pakkujate kvalifitseerimine, pakkumuste vastavaks tunnistamine ning eduka pakkumuse kinnitamine:

Tunnistati pakkujad Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaal, Swedbank AS, Aktsiaselts DNB Pank ja Danske Bank A/S Eesti filiaal kõigile Hanketeate punktides III.2.1); III.2.2) ja III.2.3) esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastavaks ja kõigile Hanketeates ja Hankedokumentides toodud tingimustele vastavaks. Edukaks pakkumuseks tunnistati Danske Bank A/S Eesti filiaali poolt esitatud pakkumus intress 1,471%, sh 6 (kuue) kuu EURIBOR, kui vastavaks tunnistatud ning Hankedokumentides ja Hanketeates esitatud pakkumuste hindamise kriteeriumi, hind, alusel kõige madalama maksumusega pakkumus.

Otsustati jagada Nurme k Suare kü viieks eraldi katastriüksuseks vastavalt jagamise plaanile: Reinu, Suare, Suaremaa, Kenassaare ja Saareserva, kõik maatulundusmaad.

Otsustati muuta Simisti k Tamme lähiaadress ja määrata uueks lähiaadressiks Kaistu.

Väljastati ehitusluba:

- Hellamaa k Valdmaa elamu rekonstrueerimiseks;
- Elektrilevi OÜ-le Kallaste k Kasevälja elektrivõrguühenduse ehitamiseks;

- Rootsivere k Salu-Andruse sauna rekonstrueerimiseks.

Kooskõlastati Soonda k Paali mü puurkaevu asukoht.

Väljastati kasutusluba MTÜ-le Ankur Koguva k Kalatsehhi mü paadikuuri 1. korrusele.

Kinnitati Hajaasustuse veeprogrammide laekunud taotluste menetlemiseks ja hindamiseks komisjoni koosseisus: Arvo Vaga (esimees), Annika Auväär, Triin Valk, Karl Tiitson ja Ain Saaremäel.

Uue sotsiaalkeskuse ehituse seis juulikuus.

Toomas Rihvk.

Teade

Maanteeameti ja Muhu Vallavalitsuse tellimisel on AS-1 Teede Tehnokeskus valminud Liiva küla liiklusohutiku teelõigu ning Liiva-Piiri jalg- ja jalgrattatee tehnilise projekti asendiplaani esimesed eskiislahendused. Huvilistel on eskiislahendustega võimalik tutvuda Muhu vallamajas. Info: R. Liitmäe, tel. 508 2776.

1. augustil avanes hajaasustuse programmi 2013. a taotlusvoor

Käesoleva aasta hajaasustuse programmi taotlusvoor avati 1. augustil, taotluste esitamise tähtaeg on **30. september** 2013.

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades. Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsiooni-süsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Projekti maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Riigi ning kohaliku omavalitsuse maksimaalne panus on 66,67% ning taotleja omaosalus vähemalt

33,33% projekti abikõlblikest kuludest. Toetus on võimalik taotleda programmist üks kord ning projektide elluviimise maksimaalne kestus on 15 kuud. Korterelamute puhul toetatakse investeeringuid juhul, kui vähemalt 50 % korterelamus alaliselt elavatest leibkondadest vastavad all toodud nõuetele.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad kõigile järgmistele nõuetele:

• taotleja alaline elukoht on valla hajaasustusega piirkonnas asuv majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse;

• taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematu vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist alates kuni

toetuslepingu sõlmimiseni majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse;

• taotleja leibkonda kuulub vähemalt üks taotluse esitamise hetke seisuga kuni 18-aastane isik, kelle alaline elukoht on majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse ning kelle elukoht rahvastikuregistri andmete kohaselt on katkematu vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist alates kuni toetuslepingu sõlmimiseni majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

Taotlejale vajalike dokumentidega saab tutvuda vallamajas ja valla kodulehel.

Kontaktisik Muhu vallas: Arvo Vaga, arvo.vaga@muhi.ee, tel. 453 0675; 508 6226

Muhu Põhikooli õpilaste tulemusi olümpiaadidel ja konkurssidel 2012.-2013. õppeaastal

Õpioskuste olümpiaad 7.10.2012: Katarina Keerd, Gariina Kudritskaja, Kaire Looris, Kristiina Veskimester, Sebastian Mikael Magagni **2. k.**

Geograafia olümpiaad 8.12.2012: 8. klass - Säde Leelo Simso **4. k.**, Anneli Toomsalu 17. k., Elisa Kipper 22. k.

Matemaatika olümpiaad 19.1.2013:

4. klass: Miko Pärn **2. k.**, Kadri-Liis Kolk 6.-7. k., Sebastian Mikael Magagni 10.-11. k., Johanna Keerd 20.-21. k.

5. klass: Ott Andero Oidekivi 4.-5. k., Oliver Luup 17.-18. k., Karoliine Kaljuste 25.-27. k.

6. klass: Kristiina Veskimester

1.k., Gariina Kudritskaja **2.k.**, Kaire Looris 5.-7. k.

8. klass: Anneli Toomsalu 5.-6. k., Elisa Kipper 10.-12. k.

Emakeele olümpiaad 9.2.2013: 8.klass: Anneli Toomsalu 11. k., Säde Leelo Simso 13.-14. k., Elisa Kipper 21. k.

Ettejate konkurss 31.1.2013: Maarjali Vaht, Elluli Saat, Henri Kollo

Bioloogia olümpiaad 2.1.2013: 6. klass: Kaire Looris 4. k., Kristiina Veskimester 6. k., Gariina Kudritskaja 10.-11. k., Katarina Keerd 21.-22. k.

8.klass: Elisa Kipper 12. k., Säde Leelo Simso 13.-14. k.

Nuputa maakondlik voor

7.2.2013

5.-6. klass – I võistkond Ott Andero Oidekivi, Oliver Luup, Gariina Kudritskaja, Kristiina Veskimester **1. k.**, II võistkond Elluli Saat, Maarjali Vaht, Kaire Looris, Katarina Keerd 5.-6. k.

Inglise keele olümpiaad (6.-9.kl) 13.4.2013:

6. klass: Sebastian Mikael Magagni 10.-11. k.

7. klass: Ivar Äkke 22. k.

Vabariiklikud olümpiaadid, võistlused:

Nuputa 27.4.2013: Ott Andero Oidekivi, Oliver Luup, Gariina

Kudritskaja, Kristiina Veskimester **9. koht**

Eesti Mõttespordiliidu olümpiaad nov. 2012 – mai 2013:

Algkool kabe (Miko Pärn, Helerin Soop, Johanna Keerd) **3. k.**

Algkool male (Miko Pärn, Johanna Keerd) **6. k.**

Põhikool kabe (Gariina Kudritskaja, Ivar Äkke) **6. k.**

Põhikool male (Oliver Luup, Gariina Kudritskaja, Ives Tammeaid, Ivar Äkke) **6. k.**

GIS-päev 2012 – kaardivõistlusel saavutas 5. klass auhinnalise koha.

Kokkuvõtte tegi õppealajuhataja **Ulvi Kipper**

11. Muhu jooks. Juhend

Muhu jooksuga pakume jooksuhuvilistele ja tervisesportlastele võistlemisvõimalusi Muhumaal. Muhu jooksu korraldab Muhu Vallavalitsus koostöös Spordiklubiga MUHU ja Hellamaa Külakeskusega.

Muhu jooks toimub laupäeval, 17. augustil 2013. a.

Põhijooksu start kell 11.00 Kuivastu sadama juurest ja finish Nautse külas Nautse-Mihkli puhkekomp-

leksis. Jooksu pikkus on 17,2 km.

Rahvajooksu ja kepikõndijate start kell 11.30 Liiva kiriku parklast ja finish Nautse külas Nautse-Mihkli puhkekompleskis. Jooksu pikkus on 6,3 km.

Marsruudid: Kuivastu – Kuressaare maanteed mööda Nautse küalani. Finish Nautse-Mihkli puhkekompleskis.

Lastejooksu start kell 13.15

Nautse külas (2006 ja noorematele), raja pikkus ca 200 m.

Põhijooksu trassil on kolm joogipunkti, rahvajooksu trassil üks joogipunkt.

AJAKAVA: kell 10.40 soojendusvõimlemine põhijooksu stardipaigas 11.00 põhijooksu start

11.10 soojendusvõimlemine rahvajooksjatele ja kepikõndijatele

11.30 rahvajooksu start

13.15 lastejooksu start Nautse külas 13.30 autasustamine Nautse-Mihkli puhkekompleskis

Registreerimine

Muhu jooksu sekretariaat asub Muhu Spordihallis. Põhijooksu registreerimine toimub jooksupäeva hommikul kell 9.00.-10.30 Kuivastu sadamahoones, rahvajooksu ja kepikõndijate registreerimine kell 9.00-11.00 Muhu Spordihallis. Registreerimine lõpeb 30 min enne starti! Lastejooksu registreerimine põhijooksu ja rahvajooksu registreerimiskohas ja kuni kella 13.00-ni Nautse-Mihklil. Muhu jooksu eelregistreerimine toimub alates 1. augustist Liiva turismiinfopunktis.

Osavõtumaks

Põhijooksu osavõtumaksu suurus on 3,00 eurot, õpilased (18 a ja nooremad) ja pensionärid 2,00 eurot. Tasuda saab sularahas võistluspäeval kohapeal või eelregistreerimisel Liiva turismiinfopunktis või ülekande korras 15. augustini Muhu Vallavalitsuse arveldusarvele nr. 1120228703 (Swedbank). Selgitusse märkida sõna jooks ja jooksja nimi ning sünniaasta (nt Jooks, ANTS KARU, 1985). Võistleja loobumisel osavõtumaksu ei tagastata.

Rahvajooksust osavõtjatele, kepikõndijatele ja lastejooksu osalejatele on osavõtt tasuta.

Osavõtjad

Osalema on oodatud kõik jooksu-

huvilised, rahvajooksule ka kepikõnnihuvilised ja tervisesportlased, kes läbivad distantsi jalutades või matkates. Kepikõndijatele ja matkajatele ning lastejooksust osavõtjatele aega ei võeta ning paremusjärjestust ei selgitata.

Iga jooksust osavõtja vastutab oma tervisliku seisundi eest ise.

Osavõtja meelepea:

- riided ning kotid saab jätta Kuivastu sadama ja Muhu Spordihalli juures võistluste busi või Muhu Spordihalli, buss toob pärast autasustamist jooksjad tagasi Liivale ja Kuivastu sadamasse (praamilt tulijad saavad sõiduvahendi jätta Virtsu!).

- esmaabi on võimalik saada finis his ja kogu raja ulatuses jooksjate järel liikuvast meditsiinitöötajaga autas

- pesemisvõimalus pärast jooksu Muhu Spordihallis ja Nautse-Mihklil

Autasustamine

Jooksu parimate autasustamine toimub orienteeruvalt kell 13.30 Nautse-Mihkli puhkekompleskis.

Põhijooksu ja rahvajooksu kolme parimat mees- ja naisjooksjat ning kolme parimat poissi ja tüdrukut (1995 ja hiljem sündinud) ning kolme parimat mees- ja naisseeniore (1973 ja vanemad) ja kolme parimat naisseeniore (1978 ja vanemad) autasustatakse eriauhinna ja diplomiga. Kõik lastejooksul osalejad saavad eriauhinna.

Eriauhinnad: atraktiivsemale jooksuseltskonnale, aktiivsemale Muhu asutusele, mõlema distantsi parimatele Muhu jooksjatele (mees, naine, noormees, neiu, naisseeniore, meesseeniore)

Kõigi jooksust osavõtjate vahel loositakse välja peaauphind - jalgratas.

Info SK MUHU (Kalev) tel: 506 5161, Muhu Vallavalitsus (Raido) tel: 508 2776

Muhu Vallavolikogu ja Muhu Vallavalitsuse liikmete 2012. a majanduslike huvide deklaratsioonide väljavõtted

Muhu Vallavolikogu ja Muhu Vallavalitsuse liikmed kui ametiisikud esitasid korruptsioonivastase seaduse (RT I 1999, 16, 276) lisas 1 toodud vormi kohaselt koostatud majanduslike huvide deklaratsioonid seaduse § 14 lõike 5 alusel vallavolikogu poolt määratud komisjonile, kes avalikustab seaduse § 15 lõigete 3, 4 ja 5 alusel järgnevad andmed:

1. Ees-ja perekonnanimi; 2. Ametikoht; 3. Asutus (tööandja); 4. Ametipalga aste ja ametipalk; 5. Kinnisvara: otstarve, asukoha maakond, linn, kinnistuspiirkond, kinnistu number [aadressi märkimata]; 6. Registreeritud autod, veo- ja õhusõidukid: sõiduki liik, mark, väljalaske aasta; 7. Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid: emitent, liik, kogus, nimiväärtus, koguväärtus; 8. Pangararved: pank, arve liik ja nende arv; 9. Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võla suurus ületab eelmise kuue kuu ametipalga või 3500 eurot, kui ametikohal ametipalka ei maksta: võlausaldaja, võlajääk deklareerimise ajal; 10. Muud varalised kohustused, mille suurus ületab deklareerimise ajal eelmise kuue kuu ametipalga või 3500 eurot, kui ametikohal ametipalka ei maksta (liisingud, käenduslepingud, hüpoteegid jms); 11. Muud regulaarsed tulud [tulu suurust näitamata]. (Deklaratsiooni koostamise kuupäev.)

Muhu Vallavolikogu liikmed:

1) 1. Aino Rummel 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Ei ole **6.** Sõiduauto: Ford Focus 2006 **7.** Ei ole **8.** Arvelduskonto: Swedbank **9.** Ei ole **10.** Ei ole **11.** Vallavolikogu liikme tasu, revisjonikomisjoni esimehe tasu, Muhu Eakate Hooldekodu juhataja (23.4.2013).

2) 1. Triinu Lang 2. Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Maatulundusmaa nr 1919634, Saare maakond Muhu vald; **6.** Sõiduauto: VAZ 21063 (ühisomand), 1990; mootorratas K750, 1962 **7.** Ei ole **8.** Swedbank: 1 arvelduskonto **9.** Ei ole **10.** SEB pank sõiduauto kasutusrent 7485,40 eurot **11.** Vallavolikogu liikme tasu, palk põhitöökohal Muhu Farmid OÜ, FIE tasu (29.4.2013).

3) 1. Meelis Mereäär 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Elamumaa nr 1901134, asukohaga Saare maakond Muhu vald **6.** Sõiduauto: IZH, 1982 Sharan, Lada 2002 **7.** Swedbank pensionifond 6401,887/ 5713,04

eurot. **8.** Swedbank: 1 arvelduskonto, 1 kogumispensiooni konto, 1 laenukonto **9.** Swedbank laen, 41 000,94 eurot **10.** Ei ole **11.** Vallavolikogu liikme tasu, palk põhitöökohal Muhu Muuseum, palk Orissaare gümnaasiumist (16.4.2013).

4) 1. Märt Lehto 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Elamumaa nr 3126334 ja nr 2367364 (ühisomand), asukoht Saare maakond Muhu vald, maatulundusmaa nr 2517734 (ühisomand), asukoht Saare maakond Muhu vald **6.** Sõiduauto Peugeot 406, 2001 (ühisomand); veoauto Mercedes Benz Univermog (ühisomand), 1963, paat „Kasse“ 2003 (ühisomand) **7.** Ei ole **8.** Swedbank: 1 arvelduskonto **9.** Ei ole **10.** Õppe-laenu käendused **11.** Vallavolikogu liikme tasu, Muhu Vallavalitsus töötasu, invaliidsuspension (26.4.2013).

5) 1. Olaf Orgse 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** 2 korteriomandit Tallinn nr 71205 ja 3667201; kinnisasi Tallinn nr 4477101 **6.** Sõiduauto Chevrolet Matiz, 2009; sõiduauto GAZ 21, 1962; sõiduauto UAZ 468, 1978; külgkorviga mootorratas KMZ 9, 1974; kaater Bella 572, 2006. **7.** EEGIT aktsiad 136/148,24 eurot, HFASIAKSE osak 136/534,97 eurot, SWEDBAN V1 osak 5000/6015 eurot; Lõunaranna Investeeringud OÜ osa 100/2556 eurot; Puistevilla OÜ osa 1714/1714 eurot; OVS Kaubandus OÜ osa 2452/2452 eurot; LHV XL 2405/2898 eurot; Industriaalehitus OÜ osa 1785/ 1785 eurot; Turu Kinnisvara OÜ osa 871/871 eurot; Könno OÜ osa 825/825 eurot **8.** Swedbank: 1 arvelduskonto, LHV AS: 1 arveldusarve **9.** Ei ole **10.** Ei ole **11.** Palk põhitöökohal Industriaalehitus OÜ, Lõunaranna investeeringud OÜ, vallavolikogu liikme tasu (29.4.2013).

6) 1. Toomas Rohtlaan 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Maatulundusmaa nr 3737934, asukoht Saare maakond Muhu vald **6.** Sõiduauto Volkswagen Taro, 1991 **7.** Ei ole **8.** Swedbank: 1 arvelduskonto, 1 krediitkonto ja 1 kogumispensiooni konto, Nordea pank 1 arvelduskonto **9.** Swedbank eluasemelaen 10961 eurot **10.** Ei ole **11.** Vallavolikogu liikme tasu, vallavolikogu komisjoni esimehe tasu, palk põhitöökohal Lääne Eesti Päästkeskus, õppetöetus (30.4.2013).

7) 1. Jaan Keskiüla 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Maatulundusmaa nr 3126334, nr 2150634, nr 2236834, nr 2332334, asukoht Muhu vald

Saare maakond, maatulundusmaa nr 2327334, asukoht Muhu vald Saare maakond; ühisomand, maatulundusmaa nr 3109634, asukoht Muhu vald Saare maakond; ½ maatulundusmaa nr 777734, asukoht Muhu vald Saare maakond; ½ elamumaa nr 3038334, asukoht Muhu vald Saare maakond. **6.** Traktor MTZ 952.3, 2006. **7.** Ei ole **8.** Swedbank: 2 arvelduskonto, SEB: 1 arvelduskonto, 1 ärikliendikonto. **9.** SEB liising 14138,54 eurot **10.** Ei ole **11.** Vallavolikogu aseesimehe tasu, Saaremaa liha ja Piimäihistu nõukogu auto kompensatsioon, FIE (30.4.2013).

8) 1. Malle Mätas 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** 1/3 kinnistust nr 3292234, elamumaa, asukohaga Saare maakond Muhu vald; 1/2 korteriomand Tallinn nr 23362801 **6.** Sõiduauto: Hyundai Lantra Wagon, 1997. **7.** Ei ole **8.** Swedbank 2 arvelduskontot **9.** Ei ole **10.** Ei ole **11.** Volikogu liikme tasu, Muhu Vallavalitsus töötasu, invaliidsuspension (12.4.2013).

9) 1. Ain Saaremäel 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Maatulundusmaa nr 908734/9087; 3108434; 3265534, asukoht Saare maakond Muhu vald **6.** sõiduauto Citroen Xsara Picasso, 2001 **7.** SEB Progressiv Pensionifond 8318/8018,00 eurot **8.** Swedbank 1 arvelduskonto; SEB pank 1 arvelduskonto **9.** Eluasemelaen 29 732,06 eurot **10.** Ei ole **11.** Volikogu liikme tasu, AS Kuressaare Veevärk töötasu (1.4.2013).

10) 1. Paavo Aavik 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Ei ole **6.** 1 veoauto: Volvo FL 7,1988; Ford Exploer LX maastur, 1996; sõiduauto Ford Eskort, 1990; mootorratas Yamaxa XD 660, 2007 **7.** Ei ole **8.** Swedbank 1 arveldusarve **9.** Ei ole **10.** Ei ole **11.** Vallavolikogu liikme tasu, töötasu OÜ Collester (12.4.2013).

11) 1. Mihkle Ling 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavolikogu **4.** Ei ole **5.** Ei ole **6.** Sõiduauto Volvo 440, 1989 **7.** OÜ Muhro 1278/1278 **8.** Swedbank: 2 arvelduskontot, kogumispensiooni konto **9.** Ei ole **10.** Ei ole **11.** Vallavolikogu rahanduskomisjoni esimehe tasu, volikogu liikme tasu (30.4.2013).

12) Arvo Vaga 2. Muhu Vallavolikogu liige **3.** Muhu Vallavalitsus **4.** Ei ole **5.** maatulundusmaa, nr 1675634; maatulundusmaa, nr 305483 ja korteriomand nr 2293334, asukoht Saare maakond Muhu vald **6.** Ei ole **7.** OÜ Vaga AM OÜ 100/60, 3853 eurot **8.** Swedbank:

1 arveldusarve ja 1 krediitkonto; SEB 1 arveldusarve **9.** Ei ole **10.** Ei ole **11.** Volikogu liikme tasu, vallavolikogu hariduskomisjoni esimehe tasu, Muhu Vallavalitsus kommunaalamet töötasu (29.4.2013).

Muhu Vallavalitsuse liikmed:

1) 1. Kalev Kütt 2. Muhu Vallavalitsuse liige **3.** Muhu Vallavalitsus **4.** Ei ole **5.** Maatulundusmaa kinnistu 1702234, Saare maakond Muhu vald; korteriomand 687/7529 mõttelist osa, kinnistu nr 2296734, Saare maakond Muhu vald, elamumaa kinnistu 1702234, Saare maakond Muhu vald. **6.** Sõiduauto: Mitsubishi Galant, 1988; sõiduauto Mitsubishi Outlander, 2003. **7.** Hansa Pensionifondi K2 osakud **8.** Swedbank: 1 arvelduskonto ja 1 krediitkonto **9.** Kodukapitalilaen summas 2002,26 eurot, Swedbank **10.** Liising Swedbank 4210,08 eurot **11.** Juhatus liikme tasu SA Kuressaare Spordibaasid, koosseisuvälise vallavalitsuse liikme hüvitis (30.4.2013).

2) 1. Mihkel Jürisson 2. Vallavalitsuse liige **3.** Muhu Vallavalitsus **4.** 18 aste 820 eurot **5.** Elamu, asukohaga Saare maakond Muhu vald, nr 2080134. **6.** Sõiduauto: Subary Legacy, 2010; sõiduauto Nissan Priemera, 2003, Paat C-klass, 1987 **7.** Ei ole **8.** Swedbank: 1 arveldusarve. Nordea pank: 1 arveldusarve. **9.** Ei ole **10.** Ei ole. **11.** Pension, FIE tulu (24.4.2013).

3) 1. Triin Valk 2. Vallavalitsuse liige **3.** Muhu Vallavalitsus **4.** 18 aste 820 eurot **5.** Elamumaa /maatulundusmaa kinnistu 3097134, Saare maakond Muhu vald (ühisvara). **6.** Mootorratas Suzuki, 2007 **7.** Swedbank pensionifond K3 8178.675/ 336,40 eurot **8.** Swedbank: kaks arveldusarvet; SEB arveldusarve. **9.** Õppelaen 11 722, 08 eurot Swedbank; eluaseme laen 29 929, 64 eurot Swedbank **10.** ei ole **11.** ei ole (29.4.2013).

Muhu Vallavolikogu majanduslike huvide deklaratsioonide hoidmise komisjon (Muhu Vallavolikogu 9.12.2005. a otsus nr 9): **Jaana Palu, Raido Liitmäe ja Aino Rummel.**

P.S. Volikogu esimees ja vallavanem on esitanud oma 2012.a majanduslike huvide deklaratsioonid siseministrile, mis avalikustatakse Riigi Teataja lisas.

Ametiisikute palgaandmed 2012.a avalikustatakse Muhu valla veebilehel www.muhu.ee/Palgaandmed

Aknatõbi

Muhus on nüüd aknatõbi lahti pääsenud. Ja seda just kõige kiiremal soojal suvisel ajal. Juba kaks kuud ja järele ei anna.

Kuna tohterdajad on siiski tublid olnud, siis ühe toa aknad on paranemas. Eriti hästi meeldisid tõbistele mõned väiksemad käded ja eriti maitses see kitt, mis vahepeal uss, kass või tass oli.

Valge õlivärv lõhnab ja paitab nii mõnusalt, isegi kõditab natuke, kui pintsliga peale määratakse. Kui silmad ka uuesti nägema hakkavad, siis saab varsti jälle õue minna.

Augustikuu jooksul lubati meie tõbistele üle Muhumaa sõpru ehk jutuvestjaid aknaid ja ukse seltsilisteks tuua. Igast külast pidi vähemalt üks lugu tulema. Ootame põnevusega.

Lasteaast on tellitud Muhu laste oma kodude akende pilte.

Lisaks on jätkuvalt oodatud need käded, kes meist ikka veel hoolivad ja muude tähtsate tegemiste kõrvalt aega leiavad ja mitte midagi muud teha pole, tõbiseid aknaid aitama.

Septembrikuus saame ehk Muhu

Põhikoolist abiväge.

Kui me kõik koos tublid oleme ja terveks saame, siis teeme lõpuks suure peo.

Millal? Plaanitav päev on 27. september, kui lõpeb Kultuuripärandiaasta viimane Pärandiralli etapp Pöidel. Lõpupeo kahandame aga Muhumaale. Täpsemalt räägime septembrikuu Muhulases ja mujal ka. Nüüd aga lugusid kirja panema.

Inna Ligi

Koguva Laasu Lauri ja Roosi aknaid tohterdamas.

Augustis on meie tõbiste tohterdamise päevad

3., 9., 10., 16., 23., 24., 30. ja 31. Reedesed ja laupäevased päevad.

Algusega kell 10.00 ja kestab ca 4 tundi.

Koht ikka Liiva küla vanas pastoraadihoones ehk Kirikumõisa peahoones.

Samadel aegadel saate tuua ka akna- ja ukسلugusid.

Segakoori HUIK! heategevuslik kirikukontsert "Tornikell minu külas"

Segakoori HUIK! heategevuslikud kirikukontserdid Lääne- ja Saaremaal "Tornikell minu külas":

8.-11. augustini kõlavad Lääne-Eesti ja Saaremaa kirikutes Segakoori HUIK! esituses Veljo Tormise koorikontsert "Tornikell minu külas" ja Cyrillus Kreegi vaimulikud rahvaviisid, samuti kuuleb Mart Saare ja Pärt Uusbergi koorimuusikat. Kontsertringreisiga soovitakse tähelepanu pöörata maakirikute olukorrale. Pool tundi enne kontsertide algust kõneleb kunstiajaloolane Kaur Altoa vastava kirikuhoone minevikust ning eripärast.

Kontserdid toimuvad 8. augustil Noarootsi Katariina kirikus, 9. augustil Hanila Pauluse kirikus, **10. augustil Põide Maarja kirikus (algusega kell 19.00)** ning **11. augustil Muhu Katariina kirikus (algusega kell 18.00).**

Väinatammil peeti näidislahing

Juuli keskpaigas korraldasid Saaremaa sõjavara selts ja klubi Front Line 16. septembril 1941 toimunud lahingu taasesituse. Ajalooliselt tunnipikkune lahing kestis 20 minutit, mille kestel tehti kokku ligikaudu 4000 pauku. Osalesid sõjaajaloo klubid Lätist, Leedust, Moskvast ja kolm klubi Eestist. Kokku oli lahingus üle 50 mehe, kahur, ajastutruu veoauto ja Saksa koopiaosumuk.

29. septembril taasesitatakse Orissaares Vabadussõja lahing.

Rauno Liitmäe püstitas kümnevõistluse uue rekordi

12.-13. juulil Rakveres toimunud lahtistel mitmevõistluse võistlustel ületas Saaremaa spordikoolis treeniv Rauno Liitmäe 1999. aastast Madis Kallase nimel olnud Saaremaa juunioride rekordi kümnevõistluses (6829 p) 264 punktiga. Uus rekord on seega 7093 punkti ja seejuures parandas Rauno 438 punktiga oma senist isiklikku rekordit, mis püstitatud möödunud suvel.

Allikas: Saarte Hääl

Keeduvärvituur Igakülas

5. juuli oli tore päev Igakülas. Kes kuulis, märkas ja leidis aega tulla keeduvärvi õpituppa, sai teadmisi ja oskusi kogu tööprotsessist. Ja ikka uusi tutvavaid ka. Usume, et julgust ise proovida ja seda teadmist omakorda teistelegi jagada. See selle õpitoo peamine eesmärk ju oligi.

**Muhumaa värvideks said
hall ja kollane**

Sellise valiku tegime kohapeal koos, toetudes visuaalsele mälule Muhu üldkuvandist. Miks just need kaks värvitooni meie silmis valdavaks osutusid, teab rääkida ilmselt meie majade värvilugu. Jälle põnev teema. Pakume võimalust uurimiseks ja tõestamiseks.

Kes kohale ei olnud, siis jagame **keeduvärvi retsepti**: 150 liitrit vett, 6 kg raudvitrioli (raudsulfaati), 12 kg peenikest rukki- või nisujahu, 25 kg värvimulda, 5 liitrit linaõli-värnitsat, 200 g soola

Allikaks on www.muinas.ee/muinsuskaitsetegevus/trykised

Otsi restaureerimise infovoldikud. Nr.19. Liimvärvid III. Keeduvärv. Sealt leiad ka valmistamiseõpetuse ja tööetapid.

Suured tänud õpetajatele Hiisu saarelt Dan Lukasele, Viktor Tammsaarele (fotol) ja Rita Peirumaale Saaremaa Muinsus-

Keeduvärvi toonid.

kaitseametist. Värvid keedetud, majad värvitud.

Ja nii lihtne see oligi.

Inna Ligi

Muhu saavutas Eesti valdade suvemängudel Vko

Karksi-Nuias toimunud 21. Eesti valdade suvemängudel saavutas Muhu valla esindus väikeste valdade üldarvestuses viienda koha, Orissaare vald tuli seitsmendale kohale. Kokku osales suvemängudel 54 valda 1200 sportlasega, neist 21 väikest valda (elanike arv alla 2000). Suured ja väikesed vallad võistlesid koos, aga üldarvestust peeti eraldi. Kokku kuulus suvemängude programmi kümme spordiala, üldarvestusse läks viie parima ala tulemus.

Muhulaste parima tulemuse eest hoolitses Rauno Liitmäe, kes saavutas meeste 400 m jooksus ajaga 51,64 l koha. Ainukese Muhu kergejõustiklasena võistelnud Rauno saavutas veel kõrgushüppes V koha (1.85), kaugushüppes VI koha (6.16) ja odaviskes IX koha (51.01).

Vallajuhtide võistlusel saavutas Jaana Palu naiste arvestuses IV koha. Väga tublid olid meie võrkpallurid, kes saavutasid 17 valla konkurentsisis 7. koha. Muhu meeskonnas mängisid Imre Luht, Mart Targem, Ain Ojala, Ahto Tuuling, Annes Vihm, Rene Helde, Veiko Laaneväli, Sander Veskimäe ja Mihkel Lees.

Muhu petanki võistkond (Pille Keerd, Kalev Kütt ja Raimond Nau) saavutas 24 võistkonna seas 12. koha ja mälumängu võistkond (Ain Saaremäel, Meelis Mereäär, Jaana Palu, Raimond Nau ja Kalev Kütt) saavutas 22. koha.

SK Muhu

Vaba Rahva Laul 2013

20. augustil möödub 22 aastat Eesti taasiseseisvumisest.

Täna on Eesti Vabariik eksisteerinud kauem kui sõjaeelne vabariik. Sellele tähtpäevale ongi pühendatud juba teine vabaõhukontsert Vaba Rahva Laul 20. augustil kell 15.00 Kuressaare Lossihoovis. Esinevad: Ivo Linna, Uku Suviste, Boris Lehtlaan. Gerli Padar juhhib ühislaulmist. Rahvatantsurühmad "Piiprellid" ja "Õieti". 5-euroseks piletiks on Vaba Rahva Laulik. Lapsed kuni 12 aastat (k.a) saavad kontserdile tasuta.

Kohtumiseni Vaba Rahva Laul!

Vanu Pilta Muhust

Selle Hellamaa näitemängu seltskonna pildi saatis muuseumile Aili Heinat. Suur tänu! Fotol on ees vasakul koolijuhataja Vassili Müristaja. Kas keegi tunneb ära veel mõne piltil olija?

Eesti-Vene piirileping – avalik kiri Riigikogu liikmetele (sh Imre Sooäärele)

Valijana sõندان pöörduda Eesti Vabariigile ülliraskel hetkel Riigikogu liikmete poole, et koputada nende südametunnistusele käsiloleva Eesti-Vene piirilepingu sõlmimise asjus. Paljud arvamusi liidrid ja nimekad isikud, nagu A. Aasmäe, J. Adams, J. Estam, V. Helk, M. Helme, M. Hint, A. Koitla, V. Leito, A. Leps, T. Matsulevitsh, K. Mätik, M. Niklus, H. Piirimäe, H. Põlluaas, J. Toomepuu, J. Vaidla, T. Veskimägi, T.-R. Viitso jpt, samuti minister H.-V. Seeder ja Riigikogu liige J.-K. Raid uut piirilepingut ei poolda või tegid selle suhtes kriitilisi märkusi.

On tegemist riigivõimu võõrandumise suurepärase näitega: rahvas ei taha uuest piirilepingust midagi kuulda, aga võim ei tee seda märkamagi. Vastupidi, kiirendab ja salastab oma ebapopulaarset tegevust, tasalülitab teisitimõtlejaid ja sillutab teed uuele vaikivale ajastule. Tahaks küsida, kuidas on see nii, et riiki arendavates küsimustes ei leia koalitsioon ja opositsioon iialgi ühist keelt, aga riigi lammutamisel tegutsetakse nagu üks mees?

Eesti Vabariik ei vaja mingit uut piirilepingut Venemaa Föderatsiooniga, sest 2. veebruaril 1920 sõlmitud piirileping on juba olemas ja kehtib ning seda võib mälu värskendamiseks ÜRO rahvusvaheliste lepingute registrist nr. 11LTS29 järele vaadata. 1944. ja 1945. aastal tehtud piirinihutused on aga õigustühised.

Ka praegune nn piirileping on EV seisukohalt savijalgadel, sest ei

lahenda ühtki küsimust, mis on seotud kümnete tuhandete EV kodanike ja nende pärijate vara, lihtsustatud piiriületuse, Narva jõe hüdroenergia kasutuse ja veel paljude Eestile oluliste küsimuste lahendamise. Neis tuleb kokku leppida enne piirilepingu allkirjastamist, pärast oleme me paluja osas ja partneril pole huvi asjaga tegelda, sest tema on juba kõik saanud. Õigupoolest ainus teema, mille üle on naabriga vaja rääkida, on okupeeritud alade tagastamine.

Iga kaasamõtlev poliitik peaks aru saama, et praeguse Eesti-Vene piirilepingu ratifitseerimise poolt hääletanud erakondadel pole väljavaateid ei lähenevatel kohalikel ega 2015. a toimuvatel Riigikogu valimistel. Saadik on avalikkuse jälgimise all ja hääletamisest jääb jälj maha, ning peame arvestama võimalusega, et tal tuleb isegi kohtupingis anda aru, miks ta aitas kaasa EV põhiseaduse rikkumisele, millega kahjustati riigi territoriaalset terviklikkust ja mida EV karistus-seadustiku paragrahv 232 kvalifitseerib riigireetmisena.

Rahvale tuleks selgitada, milleks meil seda piirilepingut vaja on, ja vastavalt põhiseadusele tuleks selle lepingu sõlmimine rahvahääletusele panna. Kui rahvas kiidab suurema osa Petseri maakonna ja Eesti Ingerimaa loovutamise heaks, siis jäävad riigikogulaste käed puhtaks. Selle juures ei tohi me unustada Soome riigimehe marssal Mannerheimi manitsust, et kui rahvas loobub jalatäiest oma maast, siis ei vääri ta vabadust!

EV välispoliitika on ida suunal eestoniseerunud ehk teisisõnu täielikult võõra riigi mõju all. Kui naabriga ei õnnestu praegu Tartu rahulepinguga määratletud riigipiiri üle rääkida, siis ootame paremaid aegu. Tark vene rahvas jõuab ka kunagi demokraatiani ja tulevase „Kerenskiga” saame me kindlasti läbi rääkida. Kui Jaapani Keisririigil on oma Kuriili saartega aega, on aega meilgi.

Kui juba praeguseks Venemaa Föderatsioonile tehtud paljudele järelandmistele lisandub piirileping, siis me oleme muutumas ühe suurriigi provintsiks. Mis ka ei räägita, toob uus piirileping kaasa Eesti ajaloo kahe alustala purunemise – me tühistame Tartu rahulepingu ja 1991. a 20. augustil ei jätanud Eesti õigusliku järjepidevuse alusel. Me lõhestame ühiskonna, reedame setu hõimu ja Petserimaal elavad EV kodanikud, kes antakse sarnaselt orjadele uuele isandale. Pealegi satume maailmale naeruks – vaat kus lollid, andsid ära Luksemburgi Suurhertsogiriigi jao maad koos kalavete, metsade ja maavarade (asbest, keramikasavi, klaasilüüv, kriit, põlevkivi) ja Narva lahe mereala. Üksnes Ingeri valdade põlevkivist toodetud diiselkütus kataks Eesti energiavajaduse kolmveerand sajandiks! Kinkijal on hinge taga vaid 45 227, mõjukal saajal aga 17 098 246 ruutkilomeetrit.

Kas tõesti on Eesti rahvale antud 22-aastased vabaduse tsüklid, mis sellesama piirilepinguga jälle lõpeb?

5. 7. 2013

Valija, suvemuhulane **Aldo Kals** (ajaloolane)

Muhu akete ja uste näitus

Iga uks või ake riagiks teitele omast elust pitka ja uhke jutu, kui ta oskaks. Olgu ta muistne puust ake või tulise moodne ja uieaegne. Et ukсед-aknad ise oma lugusid ep jutusta, siis piavad seda tegema nõuksed inimesed, kis neid lugusid tiadvad.

Muhu luteruse kirgu pastoraati korjatse kokku vanu ja uiemaid uksti ja aknad üle terve Muhumoa. Igalühele oleks kena juure kirjuta, kust külast ja kust perest sie asi päralt oo, kis ta tein oo ja mis aegus, kui nie asjad tiada piaks olema. Ja mise pärast sie uks või ake just üks tähtis asi oo eluilmal oln. Sest põle midagid, et nee'p näe igakordas änam just kõege siadsamad välja mitte, sest ega veartus põle ju paljast väljanägemise asi.

Janeh, ega ükskid kena asi ep teki iseenesest, taal oo ikka meistrid koa. Ennevanaste ollid igas peres meistrid, põle nie tüüriistad ühelgid Muhu mehel peost maha kukkun

Igaküla Oeldu akende ja ukse kooselu.

ühtid. Sest voata, sii ep pieta targaks mitte sõukest inimest, kis üksi palju tiab, vaid kis ikka ise misegid asja tegemisega akkama koa soab. Nõnna et juttusid meistri-miestest võiks koa katsu papri piale panna. Akkab just niikaugelt pihta

kut viel keegid mäletab ja tänase päävani välja.

Enne kut ake selga kikerda ja Liiva poole tulema akata, võiks elista Innale 5190 9290 või Irenale 5565 5942.

Ise endale pensionimaksja

Nii Eestit kui ka paljusid teisi arenenud riike ootab juba lähitulevikus ees olukord, kus pensionäre on palju ning töörahvast aina vähem. Ja see süveneb veelgi. Sestap peame kõik hakkama ise endale pensioni maksma. Ja seda ei tee me mitte siis, kui vanaks jääme, vaid juba täna, pannes iga kuu 2 % teenitud tulust tulevikku tarbeks isiklikule pensionikontole. Riik lisab sellele omalt poolt 4 %. Pensioniraha hoidja, kelle hooleks tulevane pensionär oma raha usaldab, peab seda hästi hoidma ning teenima panema just nii suuri riske võttes, kui tulevane eakas soovib.

Paljude inimeste silmis tekitab pensionisammaste süsteem kahtlusi. Pensionikogujate usaldus sai eriti kannatada siis, kui riik otsustas raskel ajal peatada endapoolsed maksed inimeste pensionikontodele. Siiski oli ka sel ajal võimalik endal pensioni edasi koguda ning umbes kolmandik teise sambasse kogujatest seda ka tegi. Need inimesed saavad vahepealsete aastate eest riigi käest järgmise nelja aasta jooksul 6 % pensioniraha senise 4 % asemel. Samas saavad ka need, kes vahepeal ise kogumist ei jätkanud, riigilt 6 % pensionikontole, kui on valmis omalt poolt lisama 1 % brutopalgast ehk maksma nelja aasta jooksul ise 2 % asemel 3 %. Isiklikku pensio-

nimaket saavad vabatahtlikult tõsta aga ka need, kes vahepeal maksleid jätkasid. Milleks? Eks ikka selleks, et pensionipõlveks paremini valmis olla.

Piskuhaaval säästmine on paraku enamikule meist jõukohasem kui korraga suurte summade kõrvalepanek või kinnisvara täiendav soetamine. Aga ka natukesahaaval säästmine on tulevikku seisukohast igal juhul parem kui üldse mitte säästmine. Seega tasub tulevikus ära ka 1 % võrra suurem sisse-makse teise pensionisambasse, mis tänast elukvaliteeti ehk vaid õige pisut mõjutab. Avaldust maksete suurendamiseks saab teha kuni 15. septembrini kõigis Eesti pankades ning ka internetipankade vahendusel.

Lihtsam on säästa täna kui koonerdada eakana

On inimlik, et pensioniks kogujaid muudab murelikuks, kui pangad ei suuda raskematel aegadel raha teenima panna ning koguja peab tõdema, et raha kontol kasvamise asemel sootuks kahaneb. Siin läheb pahatihti meelest aga üks oluline asi - pensioni kogumine on pikaajaline säästmine. See, kui kontol oleva summa väärtus kõigub, ei tähenda, et kui pensionile jäämine käes, võib raha olla kaduma läinud. Vastupidi - tänaseks näitab

meie kogemus, et kõik Eesti pensionifondid on oma loomisest alates kasvanud ja seeläbi kasvatatud inimeste pensionivara. Tegelikult on tänaseks pea kõik teise pensionisamba omanikud jõudnud sinna, kus pensionikontol seisab sama palju raha kui sinna sisse makstud või enamgi.

Paljud ei tea ka seda, et teenitud tulu hakkab ise omakorda lisa teenima. Nii et kui sambasse pandud eurost saab poolteist eurot, teenib edaspidi lisa juba poolteist eurot ja samas vaimus edasi. Ehkki keeruline arvutada, on see nähtus nimega "liitintress" kasulik just siis, kui kogutakse pikema aja jooksul.

Tähtis on teada, et mida varem kogumisega alustada, seda kindlam võib tulevikku osas olla - seda rohkem jõuab kontole koguneda ja seda paremat tööd saab teha liitintress.

Kahjuks ei saa me ära unustada, et tulevikus sõltume iseenda tänastest otsustest ja oleme ise endale pensioni maksvad pensionärid. Sestap tasuks igaihel meist aeg-ajalt huvi tunda oma teise samba käekäigu vastu ja asuda lisaks säästma mugavama ja rahaliselt paremini kindlustatud elu nimel eakana.

Ulla Ilisson,
Swedbanki jaepanganduse juht

Ujumine Muhumaalt Saaremaale

Toimus 20. Väikese väina avaveeujumine Vahna sadamast Orissaare sadamasse. Pikkuseks oli ligi 2,2 kilomeetrit. Osalejaid oli kokku 138, katkestas 2. Meestest kiireim oli Lauri Käi ning naistest Kätlin Sepp.

Korstnapühkija Andi Vaha (kt. nr 054719)

teenustööd, koos redeliga!
Korstende ja küttekollete parandustööd.

Lisaks saab tellida:

Ilu- ja viljapuude lõikus ja pügamine,

haljastuse rajamine ja hooldamine: muru niitmine, trimmeritööd

kalmistute hooldus, kalmu kujundus

teeäärte niitmine
transport kaubikuga, kolimisabi

info: AK Getmer OÜ
518 7614; 56 68 4705
e-mail: akgetmer@gmail.com
Kingi perele rahulolu ja vaba aeg!

OÜ Muhu Farmid
ostab ja võtab rendile
põllu- ja karjamaad.

Info tel: 5345 5445
kristjan.aaso@gmail.com

Muhu Hooldekodu majas tegutsev väike tagasihoidlik **juuksurituba** on küllastajatele avatud teisipäeviti 9-17. Kokkuleppel ka teistel päevadel ja kellaaegadel. Samuti on võimalik juuksur koju tellida. Teid teenindab FIE Luule Laaneväli. Info ja broneerimine telef 5666 3803.

Hellamaa Külakeskuses toimuvad suve igal kolmapäeval kl 18.30 - 20.30 **vabastava hingamise** grupisenasid. Info ja eelregistreerimine telefonil 5216 860, Tiia.

Laste **keskkonnaportaalis** www.hoia.ee on rohkesti materjale, mis aitavad lastel ja nende vanematel paremini mõista, kuidas looduses käituda, mida prüügiga teha ning kuidas olla hoolivam nii enda kui ümbritseva keskkonna vastu.

Muhu Universum Krocket Tournament 2013
Nõmmkülas Uietalus
23. - 25. augustil 2013

23. augustil kell 21.30 esineb
Kolumbus Kris
(Pilet 5 €, sissepääs alates kell 19.
24. augustil kell 16 algab
turniir (kolmesed meeskonnad)
Võistlused pealtvaatajatele ja
mängijatele tasuta.

Metsandus:
Müüme küttepuid pikku-sega 0,3 - 3 meetrit. Hind alates 28 eurot ruum; eraldi saada ka kase, tamme ja saare halgusid, samuti okaspuud.
Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenus.
Müüme servamata saematerjali ja planku: mänd, haab, lepp,

saar ja tamm
· Raietööde teostamine koos oksa koristusega, Lankide märkimine, Metsamajandamiskavade tellimine.
· Piirisihtide puhastamine. Ostame parima hinnaga raieõigusi, metsamaad ja metsamaterjali.
Müüme sõelutud mulda, graniitkive, liiva ja killustikku. Erinevate masinate ja seadmete rent.
Vaata ka www.muhuhavaraldus.ee

Sõrve tuleornilinnak ootab külalisi

2. augustil avati Saaremaal Sõrve sääre tipus asuvas tuleornilinnakus ukseid majakatele, merepääs-tele ja laevahukkudele pühendatud külastuskeskus. Hävimisohust päästetud ajaloolised tuleornihooned peidavad endas lisaks põnevatele mereteemalistele väljapanekutele ka põhjaliku ülevaate Sõrve sääre sündmustest rühkest ajaloost ning unikaalsest loodusest.

Keskus on **avatud** suveperioodil 1. maist kuni **1. oktoobrini igal päeval kell 11-19**, sügisel ja talvel on külastajad oodatud samadel kellaaegadel kolmapäevast pühapäevani.

* Pakume **puulõhkumisteenus** halumasina, samas **müüa küttepuid**. Tel. 5340 8138 Rein

Küünikonsert Aljaval
17. augustil kell 21.00,
väravad avatakse 20.00.
Pilet 12 eurot saadaval kohapeal. Kuni 10 a. lapsed tasuta (10 kaasa arvatud).
Info tel. 5021 391.
Esineb Lenna.

* **Ostan või üürin väikese korteri või maja Muhumaal.**
Tel. 50 72 533.

Tartu mets
ostab
metsakinnistuid
Teeme teile parima pakkumise!
tel 5557 7007
www.tartumets.ee

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus
Teenistused Muhu Katariina kirikus **pühapäeviti kell 11**.
Koguduseõpetaja Aare Luup, tel 56 903 327; muhu@eelk.ee

EAÕK
Kirikupühad augustis:
6. august - Issandamuutmise püha
15. august - Jumalasünnitaja uinumise püha

Rinsi
3. august kl 10 jumalik liturgia
Hellamaa
17. august kl 10 jumalik liturgia
Liiva hooldekodu
17. augustil kl 12 jumalateenistus
Ülempreester Andreas Põld tel. 45 33 743, mob. 56 606 703 e-post andreas@eoc.ee

Mihklikuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Paula Tarvis	97 (2.9)
Pauline Kesküla	96 (21.9)
Endel Jõesalu	90 (22.9)
Hilda Kiviaru	90 (29.9)
Linda Ristkock	89 (25.9)
Hilda Paist	88 (15.9)
Petronia Kõrv	87 (28.9)
Laine Pallas	86 (6.9)
Leida Väljaots	86 (17.9)
Armilda Vaher	86 (27.9)
Arnold Nikkel	85 (16.9)
Vaike Vahter	83 (11.9)
Salme Maripuu	83 (16.9)
Ester Sepp	81 (26.9)
Heljo Nikkel	81 (30.9)

Helju Vaga	80 (10.9)
Elve Palu	80 (30.9)
Aino Sooäär	80 (30.9)
Aima Tuust	70 (24.9)
Tiia Grasmann	65 (19.9)
Õie Kingsep	65 (22.9)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Collester OÜ

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remontitööd
Varuosade tellimine
Sildade reguleerimine
Rehvitööd
Piduristend
Heitgaaside mõõtmine
Kerevenituspink
Diagnostika
Klaaside vahetus
Võimalik ka ise meie juures oma autot remontida
Töökoda asub Soonda külas vanas lauda kompleksis.

Ehitusteenused

Ekskavaator-laaduri teenus
Transport (kraana + kallur)
Minitraktori teenus
Avant 520:
Laadimiskopp
Muruniiduk (ketid või terad)
Ekskavaator
Pinnasesilur
Pinnase kobestaja

Võimalik rentida koos juhiga või ilma.

5067 502 - paavo@collester.ee
5273 775 - alan@collester.ee

Kui teil on aega vähe, siis tuleme ise autole järele, teeme korda ja toome pärast tagasi.

Pakume ka treilerveo teenust uue Brentexi treileriga.

* **Ostan vana- ja antiikmööblit ja merega seotud asju** väikesele laiale tulevaste puhkemajja. Kellel oleks ära anda või müüa midagi, mis saaks uue hingamise meie juures, siis helistage 5454 2020.

Septembri Muhulase materjalid on teretulnud **31. augusti** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub üks kord kuus.
Internetis www.muhu.ee - Uudised
Trükkinud Saarte Trükikoda 550 eks.
Hind **30** eurosent